

**ВСЕУКРАЇНСЬКА ОЛІМПІАДА
ТА КОНКУРС НАУКОВИХ РОБІТ З ПСИХОЛОГІЇ:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЖИТОМИРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
КАФЕДРА ТЕОРЕТИЧНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

**ВСЕУКРАЇНСЬКА ОЛІМПІАДА
ТА КОНКУРС НАУКОВИХ РОБІТ З ПСИХОЛОГІЇ:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ПІДГОТОВКИ**

Укладачі: І.С. Загурська, К.П. Гавриловська

Житомир
Вид-во ЖДУ ім. І. Франка
2017

УДК 378.147.091 (07)

М 54

*Рекомендовано до друку Вченою Радою Житомирського державного університету імені Івана Франка
(протокол №7 від 26.12.2017)*

Рецензенти:

Музичко Л.В. – кандидат психологічних наук, доцент, заступник завідувача кафедри педагогіки та психології КНЕУ імені Вадима Гетьмана

Музика О.О. – кандидат психологічних наук, доцент, провідний науковий співробітник лабораторії психології обдарованості Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України

М 54 Всеукраїнська олімпіада та конкурс наукових робіт з психології: методичні рекомендації до підготовки / [уклад. Загурська І.С., Гавриловська К.П.] – Житомир, 2017. – 36 с.

Методичні рекомендації розроблено відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України №1364 про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2017/2018 навчальному році від 10.10.2017, наказу Міністерства освіти і науки України № 605 про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей від 18.04.2017, наказу Міністерства освіти і науки України № 1495 про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2016/2017 навчальному році від 09.12.2016. Студенти можуть ознайомитися із правилами проведення Всеукраїнської олімпіади з психології та основними вимогами до написання та оформлення наукової роботи, що подається на конкурс. Методичні рекомендації містять додатки із шаблонами оформлення основних супровідних документів до наукової роботи.

УДК 378.147.091 (07)

© І.С. Загурська, К. П. Гавриловська, 2017

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Організація Всеукраїнської олімпіади та конкурсу наукових робіт з психології.....	5
Особливості організації першого туру олімпіади з психології у Житомирському державному університеті імені Івана Франка.....	9
Особливості організації першого туру всеукраїнського конкурсу наукових робіт з психології у Житомирському державному університеті імені Івана Франка.....	10
Зразок завдань першого етапу Всеукраїнської олімпіади з психології.....	12
Рекомендації до написання конкурсної роботи.....	15
Вимоги до оформлення конкурсної наукової роботи.....	16
Напрямки, за якими можуть писатися конкурсні наукові роботи.....	18
Дотримання правил наукового стилю.....	20
Список рекомендованих джерел.....	32
Додатки.....	33

ПЕРЕДМОВА

Професійний та особистісний розвиток майбутніх фахівців відбувається не лише в межах навчальних занять, а передусім – під час написання наукових робіт та участі в студентських олімпіадах з психології. Виконуючи наукову роботу, студенти розвивають загальні (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт) та спеціальні компетентності психолога (здатність здійснювати категоріально-термінологічне до визначення психологічної проблеми, здатність планувати, організовувати та проводити ґрунтовне науково-психологічне дослідження тощо).

Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з психології проводиться щорічно з метою активізації наукової роботи студентів, залучення студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації до участі у наукових програмах, проектній, конструкторській та інших формах науково-дослідної діяльності.

Основне завдання представлених методичних рекомендацій – допомога студентам у підготовці до олімпіади та конкурсу наукових робіт з психології.

ОРГАНІЗАЦІЯ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОЛІМПІАДИ ТА КОНКУРСУ НАУКОВИХ РОБІТ З ПСИХОЛОГІЇ

Конкурс проводиться щороку з метою створення умов для розвитку інтелектуального потенціалу талановитої молоді, підтримки наукової та творчої роботи студентів (курсантів), стимулювання їх інтересу до дослідницької роботи, оволодіння ними інноваційними технологіями.

Основні завдання конкурсу наукових робіт (далі – Конкурсу):

- виявлення та розвиток обдарованих студентів, сприяння реалізації їх здібностей;
- стимулювання творчого самовдосконалення студентської молоді;
- популяризація досягнень науки, техніки та інноваційних технологій;
- залучення провідних вчених, наукових, науково-педагогічних працівників до активної роботи з обдарованою студентською молоддю;
- формування команд для участі в міжнародних олімпіадах, конкурсах, турнірах.

Проведення Конкурсу

1. Конкурс проводиться у два тури:

І тур - у вищих навчальних закладах;

II тур - у базових вищих навчальних закладах.

II тур Конкурсу проводиться у два етапи:

перший етап - рецензування робіт;

другий етап - проведення підсумкової науково-практичної конференції.

2. Для організації та проведення I туру Конкурсу у вищому навчальному закладі за наказом керівника створюється конкурсна комісія, на розгляд якої студенти подають свої наукові роботи.

3. Конкурсна комісія з проведення I туру Конкурсу відбирає не більше трьох наукових робіт з кожної галузі знань, спеціальності (спеціалізації) та надсилає їх до базових вищих навчальних закладів у строк, визначений наказом МОН.

Не можна подавати одну й ту саму наукову роботу до різних базових вищих навчальних закладів.

4. Для організації та проведення II туру Конкурсу у базовому вищому навчальному закладі створюється галузева конкурсна комісія, персональний склад якої затверджується наказом керівника базового вищого навчального закладу.

До складу галузевої конкурсної комісії входять наукові, науково-педагогічні працівники базового вищого навчального закладу, представники інших вищих навчальних закладів, наукових установ, підприємств, громадських організацій тощо (за згодою). Кількість представників базового вищого навчального закладу у складі галузевої конкурсної комісії не може перевищувати 50 % від затвердженого її складу.

Головою галузевої конкурсної комісії призначається керівник, заступник керівника базового вищого навчального закладу.

5. Протягом першого етапу II туру Конкурсу галузева конкурсна комісія розглядає подані наукові роботи та здійснює їх рецензування (додаток 2). Одна робота рецензується двома рецензентами.

Наукові роботи не подаються на рецензування до вищих навчальних закладів, у яких навчаються їх автори.

6. За результатами рецензування формується рейтинговий список наукових робіт (далі - рейтинговий список), який оприлюднюється.

7. Якщо під час рецензування наукової роботи буде виявлено ознаки академічного плагіату, галузева конкурсна комісія окремо розглядає це питання і своїм рішенням:

- підтверджує факт академічного плагіату та знімає відповідну наукову роботу з Конкурсу з повідомленням учасника та конкурсної комісії відповідного вищого навчального закладу про цей факт;
- не підтверджує факт академічного плагіату і допускає відповідну наукову роботу до подальшої участі у Конкурсі.

8. Галузева конкурсна комісія на своєму засіданні (за наявності не менше 2/3 її складу) на підставі рецензій приймає рішення щодо визначення наукових робіт, автори яких запрошуються на підсумкову науково-практичну конференцію. Рішення галузевої конкурсної комісії приймається більшістю від її затвердженого складу. За рівної кількості голосів членів галузевої конкурсної комісії голос голови є вирішальним.

9. Авторам відповідних наукових робіт галузева конкурсна комісія надсилає запрошення (у тому числі на електронну пошту автора) для участі у підсумковій науково-практичній конференції (не пізніше ніж за два тижні до дати її проведення) для наукової доповіді та захисту роботи.

Якщо претендент на нагородження не має можливості приїхати для участі у підсумковій науково-практичній конференції, допускається його

участь з використанням телекомунікаційних засобів у режимі відеоконференції.

За рішенням галузевої конкурсної комісії підсумкова науково-практична конференція також може бути проведена у режимі відеоконференції.

10. Інформація про дату проведення підсумкової науково-практичної конференції, списки запрошених для участі у конференції та їх наукові роботи, рецензії на всі наукові роботи, подані на Конкурс (без даних про рецензента), рейтинговий список не пізніше ніж за два тижні до проведення підсумкової науково-практичної конференції висвітлюються на веб-сайті базового вищого навчального закладу.

11. Галузеві конкурсні комісії ведуть реєстр студентських наукових робіт з метою виключення можливості повторного подання їх на Конкурс.

12. Документація з проведення II туру Конкурсу зберігається у базових вищих навчальних закладах протягом трьох років.

Подання та розгляд апеляцій

1. Для забезпечення об'єктивного проведення II туру Конкурсу у базовому вищому навчальному закладі створюється апеляційна комісія, чисельність і склад якої затверджуються наказом керівника базового вищого навчального закладу.

2. Членами апеляційної комісії призначаються представники МОН, базового вищого навчального закладу, інших вищих навчальних закладів та наукових установ (за згодою). Кількість представників базового вищого навчального закладу в апеляційній комісії не повинна перевищувати 1/3 її складу.

3. Учасники Конкурсу можуть протягом п'яти календарних днів після оприлюднення рейтингового списку подати заяву в письмовій формі апеляційній комісії щодо необ'єктивної оцінки їх наукової роботи.

4. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів з дня надходження заяви ухвалює рішення, що фіксується у протоколі засідання апеляційної комісії Конкурсу (додаток 3), та надає його заявнику.

5. Забороняється втручання наукових керівників, батьків учасників та інших осіб у процедуру проведення Конкурсу та розгляду апеляцій.

Визначення та нагородження переможців Конкурсу

1. Після проведення підсумкової науково-практичної конференції галузева конкурсна комісія підбиває підсумки II туру Конкурсу та приймає рішення про визначення переможців Конкурсу, загальна кількість яких не може перевищувати 25 % від загальної кількості авторів наукових робіт, та нагородження їх дипломами: I ступеня - до 20 %, II ступеня - до 30 %, III ступеня - до 50 %.

Автор наукової роботи, який не брав участі у підсумковій науково-практичній конференції, не може бути переможцем.

2. Наукові роботи переможців Конкурсу оприлюднюються на веб-сайті базового вищого навчального закладу.

3. Галузеві конкурсні комісії надсилають до ІМЗО звіти про проведення II туру Конкурсу, у тому числі наказ про затвердження конкурсної і апеляційної комісій базового вищого навчального закладу, протокол засідання галузевої конкурсної комісії, статистичну довідку та копії протоколів рішень апеляційної комісії (за наявності).

У разі надходження до ІМЗО рішень зі списками переможців Конкурсу, загальна кількість яких перевищує 25 % за відповідною галуззю знань, спеціальністю (спеціалізацією), ІМЗО повертає ці рішення відповідним галузевим конкурсним комісіям для приведення списку переможців у відповідність до пункту 1 цього розділу. При невиконанні вимог цього пункту Конкурс за відповідною галуззю знань, спеціальністю (спеціалізацією) вважається таким, що не відбувся.

4. Дипломи переможців Конкурсу видають базові вищі навчальні заклади та підписують голови відповідних галузевих конкурсних комісій.

У разі втрати диплом не поновлюється.

5. Наукові керівники студентських робіт, нагороджених дипломами I-III ступенів, відзначаються подяками галузевої конкурсної комісії.

6. Галузеві конкурсні комісії для заохочення студентів можуть видавати їм сертифікати учасників Конкурсу та відзнаки в окремих номінаціях.

7. Вищі навчальні заклади можуть здійснювати заходи щодо відзначення студентів - переможців Конкурсу та їх наукових керівників.

8. Перелік переможців, відзначених дипломами I-III ступенів, затверджується наказом МОН [7].

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРШОГО ТУРУ ОЛІМПІАДИ З ПСИХОЛОГІЇ У ЖИТОМИРСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Перший тур Всеукраїнської олімпіади з психології передбачає виконання студентами *чотирьох типів завдань*:

1. Тестові завдання (перевірка оволодіння студентами основними категоріями та поняттями з базових психологічних дисциплін). Пропонуються тестові завдання чотирьох типів (за формою відповіді та кількістю правильних відповідей). *Максимальна кількість балів – 25.*

Тестові завдання за формою відповіді та кількістю правильних відповідей:

- завдання з вибором однієї правильної відповіді;
- завдання на встановлення відповідності (логічні пари);
- завдання на встановлення правильної послідовності;
- завдання відкритої форми з короткою відповіддю.

Тестові завдання за змістом:

- визначення понять;
- персоналії (прізвища вчених), теорії;
- методи, методики курсу, результати конкретних досліджень;
- класифікації, періодизації, типології.

2. Розробка проекту одного з досліджень (у галузі експериментальної, політичної, організаційної психології тощо) на вибір. *Максимальна кількість балів – 25.*

3. Аналіз одного із консультативних звернень на вибір. *Максимальна кількість балів – 25.*

4. Психологічна інтерпретація уривку поезії відомих українських поетів. Пропонується обрати один уривок із декількох запропонованих. *Максимальна кількість балів – 25.*

Загалом за виконання всіх завдань студенти можуть набрати **максимально 100 балів.**

Організація II туру Всеукраїнської олімпіади з психології відбувається відповідно до Положенням про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13 грудня 2012 року № 1410 та наказу МОН Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2016/2017 навчальному році від 09.12.16 № 1495 [8].

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРШОГО ТУРУ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО КОНКУРСУ НАУКОВИХ РОБІТ З ПСИХОЛОГІЇ У ЖИТОМИРСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Перший тур Всеукраїнського конкурсу наукових робіт з психології проходить в два етапи:

1. Експертне анонімне оцінювання викладачами конкурсних робіт.
Максимальна кількість балів за наукову роботу – 70. Бали нараховуються за відповідність вказаним нижче параметрам:

- внутрішня узгодженість основних структурних частин конкурсної роботи (об'єкт, предмет, гіпотеза, методи дослідження, висновки);
- підбір методів дослідження, адекватних поставленій меті;
- апробація результатів дослідження на студентських конференціях та у збірниках наукових публікацій;
- наявність авторських висновків до кожного структурного розділу роботи;
- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- глибина аналізу та рівень систематизації отриманих результатів;
- обґрунтування вибору методів дослідження;
- повнота відображення проблеми у списку використаних джерел;
- наявність посилань на всі першоджерела у тексті роботи;
- чіткість формулювання висновків, їх відповідність поставленим завданням;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів [1; 4; 5].

2. Презентація та захист наукової роботи.

Максимальна кількість балів – 30.

Під час підготовки до презентації та захисту наукової роботи варто дотримуватися *таких правил*:

1. Складіть деталізований план доповіді. Виступ (до 7 хвилин) має включати *висвітлення актуальності теми дослідження та її обґрунтування; мети, завдань, об'єкта, предмета та методів дослідження; елементів новизни в основних розділах наукової роботи; висновків та результатів дослідження, сформульованих відповідно до мети доповіді.*

2. Відзначте у своїй доповіді проблеми дискусійного характеру та принципи їх презентації.
3. Доберіть ілюстративний матеріал (у т.ч. таблиці, діаграми, графіки, схеми тощо) до кожного пункту розробленого плану. Підготуйте презентацію, створену у Power Point.
4. Спрогнозуйте можливі запитання слухачів і підготуйтеся до їх висвітлення під час доповіді чи обговорення.
5. Перевірте матеріали доповіді на відповідність основним вимогам: логіці викладу, точності інформації, чинним мовним/мовленнєвим нормам.
6. Виголосіть, не спираючись на текст, окрім плану і цитат, доповідь вдома перед уявними (в цьому разі запишіть монолог на диктофон або інший електронний носій) чи реальними слухачами.
7. Здійсніть самоконтроль виконаної роботи при перегляді чи прослуховуванні запису. Зверніть увагу на дотримання норм часу, логічність переходу від однієї частини доповіді до іншої, темп доповіді, міміку та жестикуляцію.
8. Відредагуйте (у разі потреби) текст підготовленої доповіді [2; 9].

ЗРАЗОК ЗАВДАНЬ ПЕРШОГО ЕТАПУ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ОЛІМПАДИ З ПСИХОЛОГІЇ

(творчі завдання запропоновані Гавриловською К.П., Кирильчук І.В., Мазяром О.В., Марчук К.А., Шмиглюк О.Г.)

1 ЗАВДАННЯ

Тестові завдання, представлені в ZDU-project - 22 завдання.
Максимальна кількість балів – 25.

2 ЗАВДАННЯ

Розробіть проект одного із досліджень на вибір. Максимальна кількість балів – 25.

Варіант 1.

Директор приватної школи звернувся до психолога із завданням розробити проект дослідження ефективності експериментальної програми навчання: *«Ми плануємо з 1 вересня ввести нову навчальну програму у початковій ланці школи. Маємо самі подивитися, що це за програма, і чи варто її впроваджувати надалі. У цьому році в експерименті візьме участь лише один клас. Мене цікавить не лише навчальна успішність школярів експериментального класу, а й динаміка їх особистісного розвитку. Потрібно розробити проект дослідження, яке б показало б відмінності у розвитку учнів, що навчаються за традиційною та експериментальною програмами. Варто зробити кілька зрізів протягом навчального року, щоб ми бачили динаміку у розвитку дітей.»*

Розробіть проект дослідження ефективності експериментальної програми навчання.

- Вкажіть, які параметри (сторони) особистісного розвитку дітей Ви будете вивчати.
- Обґрунтуйте доцільність дослідження виокремлених Вами параметрів.
- Вкажіть, які методи та конкретні методики Ви плануєте використати для вивчення кожного із виокремлених параметрів особистісного розвитку.
- Змодельуйте результати дослідження за одним із параметрів (на вибір) протягом навчального року. Представте таблиці з результатами індивідуальних досліджень молодших школярів, кількісний та якісний аналіз отриманих даних, висновки.

Варіант 2.

До психолога звернувся керівник місцевого осередку однієї з політичних партій із проханням організувати роботу зі студентами, які могли б у майбутньому долучитися до політичного життя країни. Він зауважив: *«Ми вважаємо, що політична активність сучасних молодих людей є важливим чинником успішного розвитку країни загалом. Хотілося б, щоб до політичного життя країни залучалося більше вмотивованих людей, яким не байдуже все, що навколо відбувається.»*

Розробіть проект дослідження, метою якого є аналіз мотивації включення у політичну діяльність.

- Виокремте психологічний запит клієнта. Визначте психологічні чинники, що зумовлюють політичну активність молодих людей.
- Визначте зміст, завдання та напрямки роботи психолога.
- Сформулюйте основні положення «Школи молодих лідерів», яка може бути створена в одному з базових ВНЗ регіону.
- Сплануйте проведення емпіричного дослідження, метою якого є аналіз мотивації включення у політичну діяльність. Змодельуйте можливі результати дослідження.
- Розробіть програму тренінгу для майбутніх політичних лідерів, що має на меті розвиток лідерських якостей особистості.

3 ЗАВДАННЯ

Проаналізуйте одне із консультативних звернень на вибір. Максимальна кількість балів – 25.

Випадок 1.

- Визначте психологічні проблеми, з якими має працювати психолог.
- Визначте зміст, завдання та напрямки роботи психолога.
- Підберіть методи дослідження психологічної проблеми подружньої пари
- Обґрунтуйте вибір консультативного підходу для надання допомоги.
- Підготуйте консультаційну бесіду з подружньою парою, в ході якої відбудеться мотивування їх до подальшої роботи.
- Підберіть психотерапевтичні та/або психокорекційні техніки, доцільні для використання в роботі з цією проблемою.

За консультацією до психолога звернулася жінка 25 років. Розлучена, має доньку 9 років. Жінка хоче розібратися у тому, чому її співмешканець постійно вдається до обману та ревнощів. Наприклад, чоловік каже, що йде на роботу, але півтори години потому несподівано, без попередження повертається. Вже були випадки, що він застосовував до неї фізичне насилля. Через постійну брехню, яка повсякчас викривається жінкою, та ревнощі з його боку (читає її електронну пошту, відстежує активність у соціальних мережах тощо) між ними виникають конфлікти.

Випадок 2.

- Визначте психологічні проблеми, з якими має працювати психолог.
- Визначте зміст, завдання та напрямки роботи психолога.
- Підберіть психодіагностичний інструментарій для роботи з батьками.
- Обґрунтуйте вибір консультативного підходу для надання допомоги.
- Підготуйте консультаційну бесіду з батьками, в ході якої відбудеться мотивування їх до подальшої роботи.
- Підберіть психотерапевтичні та/або психокорекційні техніки, доцільні для використання в роботі з цією проблемою.

На консультацію до психолога із центру соціальних служб для молоді було спрямовано родину, яка опинилася у складних життєвих обставинах. Родина складається з батьків і трьох дітей (12 років, 5 років, 8 місяців). Психолог отримав таку інформацію: батьки належать до релігійної конфесії,

в якій культивується жертівність, добродійність, самообмеження у життєво важливих потребах (їжа), відмова від медичного обслуговування (повне покладання на милосердя вищих сил). Виходячи з принципової позиції батьків, діти харчуються майже виключно хлібом та водою, не отримують медичної допомоги, не дивляться телевізор, не читають книжок, обмежені в розвагах. Всі соціальні виплати батьки віддають на добродійність.

4 ЗАВДАННЯ

Перед Вами уривки поезії відомих українських поетів. Зробіть психологічну інтерпретацію одного з уривків на вибір. Максимальна кількість балів – 25.

- Вкажіть, які психологічні феномени розкриваються у творі.
- Опишіть зміст твору у психологічних термінах.
- Зазначте, які ще літературні твори та психологічні експерименти можна використати для ілюстрації описаних феноменів.

*Коли буду я навіть сивою,
і життя моє піде мрякою,
я для тебе буду красивою,
а для когось, може, й ніякою.
А для когось лихою, впертою,
ще для когось відьмою, коброю.
А між іншим, якщо відверто,
то була я дурною і доброю ... (Ліна Костенко)*

*Інколи твій мужчина,
Ні, саме твій мужчина,
Твій неземний мужчина
серце відправить в спам...
боляче буде спати,
світ на плечах тримати,
воском у ніч стікати,
ночі погублять сни...
інколи терпнуть руки,
кешнями чавлять муки,
стереотип розлуки
ділить життя навпіл.
Вовком минуле виє,
Час вишиванку шиє,
Скоро весь світ накриє
Димчаста хмара змін. (Катерина Марчук)*

*...Сльози мої сміються, плаче твоя усмішка,
Ну а я розхристану душу застібну на останній гудзик,
Сонце в твоїх долонях спить, як дитя в колиці,
І тихо радіє серце: «Любить! Любить! Любить!». (Володимир Шинкарук)*

РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КОНКУРСНОЇ РОБОТИ

1. Розподіліть час на виконання завдань (при цьому врахуйте складність кожного з них).
2. Максимально використайте та продемонструвати знання, які маєте.
3. Письмову відповідь структуруйте так, щоб вона була читабельною:
 - розбірливий почерк;
 - кожна нова думка – з абзацу;
 - виділення основних думок іншим кольором чорнила;
 - використання схем, таблиць, нумерації тощо.
4. При відповіді на запитання дотримуйтесь правил наукового стилю (використовуйте **психологічні терміни**, називайте **прізвища дослідників**, які займалися аналізованою проблемою).
5. Ілюструйте власні думки **цитатами** вітчизняних та зарубіжних вчених (також можна використовувати засоби усної народної творчості: прислів'я, приказки тощо).
6. Пам'ятайте, що на олімпіаді варто виконати всі запропоновані завдання.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КОНКУРСНОЇ НАУКОВОЇ РОБОТИ

(витяг з Положення про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук).

1. На Конкурс подаються самостійно підготовлені наукові роботи студентів з галузей знань, спеціальностей (спеціалізацій). Наукові роботи повинні бути пошуковими за своїм характером, не мати нагород НАН України та органів державної влади, інших конкурсів.

2. Одна наукова робота може мати не більше двох авторів за наявності у них спільних з теми наукової роботи матеріалів та одного наукового керівника. Якщо авторами наукової роботи є студенти з різних вищих навчальних закладів, можуть бути два наукові керівники з різних вищих навчальних закладів.

3. Наукові роботи студентів, які є тематичним продовженням робіт, поданих на Конкурс у попередні роки, розглядаються за умови наявності в них не більше 25 % наукового матеріалу з попередньої роботи.

4. Наукові роботи оформлюються відповідно до таких вимог:

- текст друкується шрифтом Times New Roman, міжрядковий інтервал 1.5, кегль 14, аркуш формату А4, поля: ліве – 30 мм, праве - 10 мм, верхнє і нижнє - по 20 мм;
- наукова робота повинна мати титульну сторінку (на ній зазначаються тільки шифр та назва роботи), зміст, вступ, розділи, висновки, список використаної літератури та анотацію, у якій зазначено актуальність, мету, завдання, використану методику дослідження та загальну характеристику роботи;
- наукова робота обов'язково має містити посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей, отриманих іншими особами;
- загальний обсяг роботи не повинен перевищувати 30 сторінок без урахування додатків та переліку літературних джерел;
- креслення та ілюстрації, що додаються до роботи, повинні бути скомпоновані на аркуші формату А3 або А4.

Наукові роботи подаються в друкованому вигляді та на електронних носіях.

5. Наукові роботи виконуються українською мовою.

За погодженням з Організаційним комітетом може проводитись Конкурс з галузей знань, спеціальностей (спеціалізацій) іноземними мовами. На такий Конкурс наукові роботи подаються відповідними мовами.

6. У наукових роботах, що подаються на Конкурс, у тому числі в копіях патентів, наукових статей тощо, прізвища, ініціали автора (авторів) та наукового керівника, найменування вищого навчального закладу замінюються шифром (шифр - не більше двох слів).

Окремо під тим самим шифром подаються відомості про автора (авторів) та наукового керівника наукової роботи (додаток А).

7. Наукові роботи, подані на Конкурс з порушенням вимог цього розділу, до участі у Конкурсі не допускаються та за рішенням конкурсних комісій (галузевих конкурсних комісій) знімаються з розгляду.

Для участі в другому етапі Конкурсу студент готує такий пакет документів:

1. Наукова робота, оформлена відповідно до вимог. Має містити: титульний аркуш, зміст, вступ, текст роботи, висновки, список використаних джерел, додатки. Загальний обсяг роботи до 30 сторінок, додатки до загального обсягу не входять.

2. Довідка (у разі наявності) про впровадження результатів наукової роботи (Додаток Б).

3. Копії патентів, статей автора (у разі наявності).

4. Анотація наукової роботи (додаток В). Прізвища, ініціали автора (авторів) та наукового керівника, назва вищого навчального закладу в конкурсних роботах, а також в інших документах замінюються відповідним шифром (шифр - не більше двох слів).

5. В окремому запечатаному пакеті під тим самим шифром подаються відомості про автора (авторів), наукового керівника роботи (додаток А).

НАПРЯМКИ, ЗА ЯКИМИ МОЖУТЬ ПИСАТИСЯ КОНКУРСНІ РОБОТИ
(Витяг з наказу Міністерства освіти і науки України від 10.10. 2017 № 1364)

1.	Освітні, педагогічні науки	Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка Вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич Львівської області, 82100 http://ddpu.drohobych.net	Проректор Пантюк М.П. (03244) 2 12 82
2	Інформаційно-комунікаційні технології в освіті	Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького Вул. Гетьманська, 20, м. Мелітополь Запорізької області, 72312 http://mdpu.org.ua/	Ректор Солоненко А.М. (096) 61301 28, (0619) 44 03 63
3	Дошкільна освіта	Бердянський державний педагогічний університет Вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ Запорізької області, 71100 http://bdpu.org/	Перший проректор Куренко О.І. (050) 822 80 41
4	Початкова освіта	Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського Вул. Острозького 32, м. Вінниця, 21001 www.vspu.edu.ua	Проректор Коломієць А.М. (0432) 27 68 82, (067) 96 18 178, (096) 45 60 711
5	Технологічна освіта	Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка Вул. Києво-Московська, 24, м. Глухів Сумської області, 41400 http://new.gnpu.edu.ua/	Проректор Зінченко В.П. (05444) 2 33 06
6	Професійна освіта	Українська інженерно-педагогічна академія Вул. Університетська, 16, м. Харків, 61003 uipa.edu.ua	Проректор Лазарев М.І. (057) 733 79 98, 733 78 75
7	Фізична культура і спорт	Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту Вул. Набережна перемоги, 10, м. Дніпро, 49094 infiz.dp.ua	Проректор Москаленко Н.В. (056)731 96 92
8	Актуальні проблеми інклюзивної освіти	Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Вул. Львівська, 23, м. Київ, 03115 http:// www.vmurol.com.ua , http:// uu.edu.ua	Проректор Коротєєва А.В. (067) 328 28 21
9	Філософія	Одеський національний університет імені І.І. Мечникова Вул. Дворянська, 2, м. Одеса, 65082 http://philosof.onu.edu.ua	Ректор Коваль І.М. (048) 726 35 13, (050) 645 23 77
10	Політологія	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича Вул. Коцюбинського, 2, м. Чернівці, 58012 www.chnu.edu.ua , www.history.chnu.edu.ua	Проректор Фочук П.М. (0372) 58 48 18, 52 22 66, 52 49 00
11	Загальна та соціальна психологія	Херсонський державний університет Вул. Університетська, 27, м. Херсон, 73000 http://www.kspu.edu/	Проректор Омельчук С.А. (0552) 32 67 08, 32 67 91

12	Педагогічна та вікова психологія	Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Вул. Старопортофранківська, 26, м. Одеса, 65020 pdpu.edu.ua	Проректор Койчева Т.І. (048) 715 56 81, (067) 742 33 88
13	Соціологія	Запорізький національний університет Вул. Жуковського, 66, м. Запоріжжя, 69600 https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/fsu	Проректор Васильчук Г.М. (061) 289 12 04, 289 41 02
14	Гендерні дослідження	Херсонський державний університет Вул. Університетська, 27, м. Херсон, 73000 http://www.kspu.edu/	Проректор Омельчук С.А. (0552) 32 67 08, 32 67 91

ДОТРИМАННЯ ПРАВИЛ НАУКОВОГО СТИЛЮ

Повна назва та автор	Вихідне джерело	Джерела з описом та прикладами застосування
<p>Вимоги до наукового стилю (Онуфрієнко Г.С.)</p>	<p>Онуфрієнко Г.С. <i>Науковий стиль української мови: Навч. посібник.. – К.: «Центр навчальної літератури», 2006. – С. 174-184; 244-254; 263-266.</i></p>	<p><i>Гінзбург М. Система правил українського ділового та наукового стилю // Укр. мова. – 2006. - №2. – С. 30-43.</i></p> <p><i>Данилович О.Д. Статистичні характеристики семантичної сполучуваності прикметників з іменниками у науковому стилі / О.Д. Данилович // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка. – Житомир, 2010. – Вип.51. – С. 100-104.</i></p> <p><i>Удод Л.В. Мовні кліше в діловому тексті [Текст] / Л.В. Удод // Вивчаємо укр. мову та літературу: наук.-метод. журнал. – 2011. - №11. – С. 21-27.</i></p>

МОВНІ / МОВЛЕННЄВІ СТАНДАРТИ-КЛІШЕ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У НАУКОВИХ РОБОТАХ

- У першому розділі аналізується (що?)...
- Характеризуючи (що?)..., автори зазначають ...
- Висвітлюючи (які?)... питання, автори підкреслюють (що?)...
- Другий розділ скеровано на розв'язання (якої?)... проблеми...
- Актуальне питання (про що?)... досліджується комплексно, а саме: ...
- Автор наводить переконливі доводи на захист (чого?)...
- У третьому розділі простежується (що?)...
- Також наводиться (що?)...
- Авторами обґрунтовується (яка?)... концепція...
- При цьому підлягає критиці (що?)...
- Четвертий розділ розкриває (що?)....
- Автор залучає додаткові матеріали (про що?)...
- Висвітлюються хід і результати експерименту (чого?)...
- У п'ятому розділі йдеться (про що?)...
- Розв'язуються, зокрема, такі питання, як ...
- Автор з'ясовують (що?)...

- Шостий розділ містить (що?)...
- Порівнюються й аналізуються різні точки зору (кого? на що?)...
- Наводиться яскравий ілюстративний матеріал для спростування (чого?)...
- У сьомому розділі підбиваються підсумки стосовно (чого?)...
- Формулюються завдання, зокрема..., що визначають перспективи дослідження цієї проблеми...
- Узагальнюються результати (якого?) експерименту...
- Висвітлюється значення (чого?)... в контексті (чого?)...
- У статті висвітлюється складна проблема (чого?)...
- Автор підкреслює винятково важливе значення (чого? для чого?)...
- Ураховуючи (що?)..., автор вважає, що...
- На думку автора, ...
- Свої твердження автор перевіряє (чим? на чому?)...
- У статті підкреслюється (що?) ...
- За результатами здійсненого дослідження автор дійшов висновку, що...
- У заключній частині сформульовано принципи (чого?)... і наведено рекомендації, а саме: ...
- Книгу присвячено актуальній проблемі -...'
- Зазначаючи цілі та завдання дослідження, автори констатують (що?)...
- Послідовно простежуючи (що?) ... , авторський колектив завершує ґрунтовний аналіз висновком: «...»
- При цьому підкреслюється необхідність (чого?) ... , зокрема...
- Також висвітлюються такі питання, як...
- Книгу, що складається з трьох глав, підготовлено авторським колективом за науковою редакцією (кого?)...
- У першій главі йдеться (про що?)...
- Автори ретельно аналізують закономірності (чого?)...
- Розмежовуються поняття (чого і чого?)...
- Особливу увагу надано питанню про роль (чого?)...
- Другу главу присвячено проблемі (чого?) ...
- На думку авторів,...
- Автори наводять переконливі приклади (чого?) ...
- Увагу акцентовано на питанні (про що?)...
- Ураховуючи (що?)..., автори всебічно і комплексно аналізують у третій главі (що?...)...
- Зазначається, зокрема, (що?)...
- Автори наводять розроблену й апробовану ними концепцію (чого?)...
- Думки обґрунтовуються {чим?}...
- Формулюються висновки (про що?)...
- Науковий збірник «...» складається з 29 статей, об'єднаних актуальною проблемою
- Статті згруповано за трьома розділами: ...
- У статтях першого розділу висвітлюються різні аспекти актуальної в гуманітарній сфері проблеми (чого?)...
- Зокрема, (ким?) ... досліджено (що?) ...
- Статті другого розділу містять нову наукову інформацію стосовно

(чого?) ...

- Автори цих статей аналізують (що?) ...
- Також побіжно розв'язуються такі актуальні питання, як (що?)...
- До третього розділу включено статті, в яких представлено результати дисертаційних досліджень (чого?)...
- На особливу увагу заслуговує наукова стаття доктора філологічних наук, професора (кого?) ..., у якій, зокрема, пропонується розв'язання в оригінальний спосіб питання, яке давно є на часі.

МОВЛЕННЄВІ СТАНДАРТИ-КЛІШЕ ДЛЯ НАУКОВОГО РЕФЕРУВАННЯ

<i>Вступна частина роботи</i>	
Робота Монографія Колективна монографія Брошура Збірник статей Стаття Низка статей	висвітлює проблему... є результатом (чого?)... є узагальненням (чого?)... містить (що?)... складається (з чого?)... представляє собою (що?)... висвітлює (що?)...
<i>Основна частина роботи</i>	
Аналізується / Аналізуються	актуальна (нова, важлива...) проблема система (чого?)... сутність та форми (чого?)... роль (чого в чому?)... структура та зміст (чого?)... різні точки зору (на що?)... результати (чо/о?)... (які?)... протиріччя (в чому?)... механізми (чого?)... природа (чого?)... (яка?) ... природа... коло проблем (чого?)...
Наводиться / Наводяться	(яка?)... теорія... загальна характеристика (чого?)... результати (чого?)... вагомий статистичний матеріал стосовно (чого?). аналіз (чого?)... (які?) ... відомості... відомості (про що?)... дані (про що?)... характеристики (чого?)... (яка?) ... класифікація... класифікація (чого?)... типологія (чого?)...

	<p>дефініція (чого?)... тлумачення (чого?)...</p>
<p>Викладається / Викладаються</p>	<p>яка?)... теорія... концепція (чого?)... проблеми (чого?)... загальні норми (чого?)... підходи до розв'язання (чого?) суть (чого?)... принципи (чого?)... правила (чого?)... погляди (на що? кого?)... аргументи на користь (чого?)... контраргументи... тези доповіді (чого?)...</p>
<p>Досліджується / Досліджуються</p>	<p>(яка?)... проблема. проблема (чого?)... низка (яких?) проблем ... процес (чого?)... (який?)... процес... (які?) ... функції... зміст і форми (чого?)... такі проблеми, як... застосування (чого в чому?) зрушення (в чому?)... чинне законодавство... форми і методи (чого?)... (які?)... питання... (які?)... категорії... (яка?) ... парадигма ... стан (чого?)...</p>
<p>Обґрунтовується / Обґрунтовуються</p>	<p>(яка?)... теорія... теза (про що?)... погляди науковців (на що? стосовно чого?)... (яка?) ... доктрина... точка зору практиків (на що?)... (яка?)... концепція... (яка?) ... позиція законодавця... позиція законодавця (на що? стосовно чого?)... перспективи (чого?)... авторське розуміння (чого?)... система (чого?)... шляхи розв'язання (чого?)...</p>
<p>Узагальнюється / Узагальнюються</p>	<p>(який?)... досвід... досвід (кого? чого?)</p>

	<p>висновки (кого? про що?)... результати (якого?)... дослідження... результати дослідження (чого?)... результати (якого?)... експерименту... матеріали (якого?)... дослідження ... експериментальні дані... статистичні дані... матеріали науково-практичної конференції.. результати кредитно-модульної системи ... матеріали дослідження (ким? чого?)...</p>
<p>Висвітлюється / Висвітлюються</p>	<p>(яка?) ...теорія... теорія (чого?)... висновки (кого? про що?)... закономірності (чого?)... тенденції (чого?)... (яка?) ...проблема... проблема (чого?)... система (чого?)... (яка?)...концепція... концепція (кого? чого?)... хід та результати (чого?)... роль (чого? у чому?)... (які?) ...питання... зміст (якого?)... поняття... сутність (чого?)... можливості (чого?)... (які?)...реалії та (які?)...перспективи перспективи (чого?)...</p>
<p>Підлягає / Підлягають</p>	<p>критиці (яка?)... теорія критиці теза (про що?)... аналізу (який?)... експеримент (якому?)... аналізу подальшому обговоренню перевірці на практиці... додатковому аналізу (що?)... обговоренню...обґрунтуванню...</p>
<p>Розглядається / Розглядаються</p>	<p>(яка?)... проблема проблема (чого?)... особливості (чого?)... ознаки (чого?)... структура (чого?)... співвіднесеність (чого? з чим?)... зв'язок (чого? з чим?)... сутність (чого?)...</p>

	<p>основні принципи (чого?)... засади (чого?)... (які?)... аспекти... аспекти (чого?)... шляхи розв'язання (якої?)... проблеми механізми (чого?)...</p>
<p>З'ясовується / З'ясовуються</p>	<p>причини (чого?)... сутність (чого?)... (яка?)... проблема... особливості (чого?)... умови (чого?)... (які?)... принципи... сутність (чого?)... і характер (чого?)... природа й структура (чого?)... функції (чого?)... основні принципи (чого?)... (яка?)... позиція... позиція (кого? в чому?)... місце і роль (чого? в чому?)... помилковість (чого?)... недостатність (чого?)... параметри (чого?)... напрями дослідження (чого?)... закономірності (чого?)...</p>
<p>Міститься / Містяться</p>	<p>виклад теорії (кого?)... аналіз (чого?)... основні положення (чого?)... (які?)... принципи... принципи (чого?)... характеристика (чого?)... огляд (чого?)...</p>
<p>Зіставляється / Зіставляються</p>	<p>різні підходи до розв'язання (чого?)... наукові концепції (кого? чого?)... результати (чий? чого?) ... погляди (кого? на що?)... (які?) ... якості... (які?) ... ознаки... ознаки (чого?)... (які?)... функції... особливості (чого?)... дефініції (чого?)...</p>
<p>Характеризується / Характеризуються</p>	<p>сутність (чого?)... сучасний етап (чого?)... значення (чого?)... механізм (чого?)... співвіднесеність (чого?)... основні напрямки (чого?),</p>

	<p>особливості (чого?)... передумови (чого?)... (які?) ... якості... якості (чого?)... зміст (чого?)... попередні етапи (чого?)... (які?) ... причини... причини (чого?)... принципи (чого?)...</p>
<p>Встановлюється / Встановлюються</p>	<p>закономірність (чого?)... нове поняття (чого?)... (яка?) ... тенденція... тенденція (чого? до чого?)... основні закони (чого?)... принципи (чого?)... необ'єктивність (чого?)... неправомірність (чого?)... системні ознаки (чого?)... (які?) ... параметри... першоджерело (чого?)...</p>
<p>Відслідковується / Відслідковуються</p>	<p>процес (чого?)... (які?)... процеси... логіка (чого?)... (які?)... факти... причини (чого?)... (які?)... тенденції... (які?)... можливості... можливості... (чого?)... періодичність (чого?)... умови (чого?)...</p>
<p>Ілюструється / Ілюструються</p>	<p>(які?)... висновки... тенденція (до чого?)... позиція автора стосовно (чого?)... авторські погляди (на що?)... (які?)... закони... закономірності (чого?)... способи розв'язання (чого?)... методика (чого?)... (яка ?) теза ...</p>
<p>Пропонується / Пропонуються</p>	<p>нові підходи (до чого?)... шляхи розв'язання (якої?) ... проблеми... підвищення ефективності (чого?)... регламентувати (що? як?)... класифікація (чого?)...</p>

	нова методика дослідження (чого?)... здійснити (що?)... рекомендації щодо (чого?) ... (який?)... план ... план (чого?)...
Підкреслюється / Підкреслюються	актуальність (чого?)... важливість (чого?)... дискусійність (якого?) ... питання... складність розв'язання (чого?)... необхідність (чого?)... (які?) ... питання ... протизаконність (чого?)... суперечливість (чого?)... перспективність (чого?)...
Спростовується / Спростовуються	(яка?) ... теза... теза(про що висновок (про що?)... погляди (на що?)... точка зору (кого? на що?)... висновок (про що?)... аргумент стосовно (чого?).. гіпотеза щодо (чого?)...
Констатується / Констатуються	у цьому зв'язку (що?)... (які?)... факти... факти стосовно (чого?)... причини (чого?)... дискусійність (чого?)... невирішеність (якої?) ... проблеми. нерозв'язаність (чого?)...
Доводиться / доводяться	теза (про що?)... актуальність (чого?)... правомірність (чого?)... справедливість твердження (кого? про що?)... (яка?) ... гіпотеза... гіпотеза (про що?)... (які?) ... припущення... припущення стосовно (чого?)... реальність розв'язання проблеми щодо (чого?)..
Підтримується / Підтримуються	версія (кого? чого?)... (яка?)... версія... точка зору (кого? на що?)... (яка?)... концепція... (яка?) ... доктрина... думка (кого?) стосовно (чого?)...

	<p>класифікація (кого? чого?)... пропозиції (кого? чого?)... позиція (кого? відносно чого?)...</p>
<p>Формулюється / Формулюються</p>	<p>принципи (чого?)... завдання, зокрема... (який?) ... закон... закони (чого?)... (яке?) ... правило... правила (чого?)... висновки (про що?)... рекомендації стосовно (чого?). позиція щодо (чого?)... (яка?)... теорема ...</p>

МОВНІ ЗАСОБИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЇ НАУКОВОГО ТЕКСТУ

<p><i>Функції сміслових відношень між елементами інформації</i></p>	<p><i>Лексичні засоби для поєднання інформації</i></p>
<p>Тотожність, близькість суб'єкта, об'єкта дії або місця дії</p>	<p>Він; цей; той (самий); такий (самий); такий; у(в)се це; (в)усі ці; це все; тут; там; усюди; скрізь; вище; нижче;</p>
<p>Причини і наслідки, умови і наслідки</p>	<p>і; та; але; проте, однак; (і) тому; тому що; бо; поскільки; звідси...; звідки йдеться...; в(у)наслідок цього...; в(у) результаті...; в(у) залежності від...; в(у) зв'язку з цим; згідно з ...; відповідно до...; за таких умов...; за такої умови...; через...; в(у) такому випадку...; (а) якщо (ж)..., то це свідчить про...; вказує на...; засвідчує, що...; дає можливість...; дозволяє...; сприяє...; має значення...; якщо..., то...;</p>
<p>Часова співвіднесеність і порядок викладення інформації</p>	<p>спочатку (насамперед, у(в) першу чергу) з'ясуємо...; передусім зазначимо...; наступним кроком у дослідженні...; одночасно; в(у) той же час; тут же; поряд із цим; попередньо; раніше; вище; ще раз; знову; в(у) подальшому; в(у) наступному; по-перше; по-друге; по-третє; по-п'яте; зараз; наступними роками; останнім часом; нарешті; на завершення; насамкінець; у(в)продовж; останніми роками;</p>
<p>Всебічний розгляд об'єкта (з точки зору типовості, конкретності, сутності тощо)</p>	<p>з точки зору; в(у) цьому розумінні; взагалі; зокрема; як правило; в(у) тому числі; в основному; практично, по суті; з одного боку; ...; з іншого боку...; крім того...; крім цього...; окрім...; у (в) контексті...; за концепцією...; між іншим...; більше того...;</p>
<p>Зіставлення і протиставлення інформації</p>	<p>однак, проте; але, та, також, як..., так само...; так само, як і...; як..., так і...; не лише..., але й; порівняно; у протилежність, напротивагу, навпаки, аналогічно, також, таким же чином, з одного боку, з іншого боку, в(у) той же час, як; між тим, як; в(у) той час, як; разом із тим, тим паче,</p>

	інакше, по-інакшому, саме так;
Виокремлення частин висловлювання	головне, зупинимось на головному, необхідно зазначити, маємо підкреслити (зазначити); слід мати на увазі (враховувати); треба врахувати; характерно, що...; лише...; виключно це...;
Доповнення або уточнення інформації	також, і, при чому, при тому, разом із тим, крім того, понад (що?), більше того, до речі, між іншим, головним чином, особливо, точніше, скоріше, йдеться про, мається на увазі, по суті, у цьому (відомому) сенсі, справа в тому, що, втім, все-таки, повернемося до теми, тим паче, що...; у(в) тому числі, у випадку, тобто, а саме; саме;
Зв'язок між попередньою та наступною інформаціями	(як) сказано,... показано,... зазначено, ... встановлено, ... (було) одержано, ... виявлено,... знайдено,... з'ясовано, ... як свідчать дані, на підставі даних, з таблиці (діаграми) виходить, (можна) встановити, у(в)раховуючи (що), як видно з таблиці, як зазначено у таблиці (схемі), (як), (уже) у(в)казувалося вище, ... зазначалося раніше, ... підкреслювалося, ... вище (нижче) наведено, вище йшлося про..., згідно з цим, відповідно до цього, у зв'язку з цим, у зв'язку з вищевикладеним, названий, останній, попередній, відповідний, вищеописаний, вищевказаний, вищезгаданий, вищенаведений, введений, виведений, доведений, класифікований, завершений, викладений, знайдений, описаний, визначений, відмічений, перерахований, ієрархізований, побудований, наведений, застосований, розглянутий, зроблений, сформульований, у(в)становлений, такий, такий самий, подібний, аналогічний, схожий, такого ж роду, подібного типу, наступний, який наведено, розглядуваний; той, що аналізується; один з них, деякі з них; більша частина, більшість; далі з'ясуємо; у такий же спосіб;
Об'єктивна оцінка інформації	природно, само собою зрозуміло, безперечно, безсумнівно, очевидно, навряд чи, начебто, у дійсності, насправді, дійсно, правда; точніше; зрозуміло..., але...; безсумнівно, але...; швидше за все, на перший погляд, врешті-решт, зрештою, дослідження показало, досвід (розрахунки, аналіз) підтвердив..., згідно з поглядами, встановлено, підраховано, можна припустити, невідомо, як відомо, загальновідомо;
Суб'єктивна оцінка інформації	думається; думаємо, що...; здається, що...; на наш погляд, за нашим переконанням, уявляється вірогідним (правомірним), викликає сумнів..., точка зору автора, спадає на думку, вірогідно, й(і)мовірно;

Узагальнення, висновок, підсумок	таким чином, відтак, отже, тож, у (в) цілому, коротше кажучи, у підсумку, в результаті, у кінцевому рахунку, у зв'язку з цим виходить, так що, усе це свідчить про те, що... (звідси) впливає..., є зрозумілим, що... (з цього) ясно, що..., є очевидним, що... (це) дозволяє зробити висновок..., зводиться до того, що... , свідчить про... нарешті, на завершення, сформулюємо висновок, одним словом, підбиваючи підсумки, резюмуючи;
Ілюстрація ззначеного	наприклад, так, як приклад, прикладом може слугувати, наведемо приклад, проілюструємо яскравими прикладами, розглянемо приклад, про що можна судити за...; продовжимо ілюструвати...; наведемо найяскравіший приклад...; проаналізуємо типові приклади; унаочнимо, візуалізуємо;
Введення нової інформації, у тому числі питальними та риторичними реченнями	Які основні характеристики закону? У чому полягає новизна роботи? Розглянемо такі випадки. Наведемо такі факти. Наведемо кілька нових аргументів. Зупинимось детальніше на... Приступимо до... Перейдемо до питання про... Постає (виникає) питання про... Припустимо... Досить згадати (вказати)... Основні переваги цього методу... Деякі додаткові зауваження стосуються... Кілька слів про перспективи дослідження: ...

Детальніше про дотримання правил наукового стилю можна почитати у спеціальній літературі [1; 2; 3; 9; 10; 11; 12; 13].

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Басаков М.И. От реферата до дипломной работы Рекомендации студентам по оформлению текста / М.И. Басаков. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2001. – 64 с.
2. Гінзбург М. Система правил українського ділового та наукового стилю // Укр. мова. – 2006. - №2. – С. 30-43.
3. Данилович О.Д. Статистичні характеристики семантичної сполучуваності прикметників з іменниками в науковому стилі / О.Д. Данилович // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка. – Житомир, 2010. – Вип.51. – С. 100-104.
4. Методичні рекомендації до написання курсових робіт з психології / Укладачі: К.П. Гавриловська, Л.О. Котлова // Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2015. – 70 с.
5. Музика О.Л. Курсові роботи з психології: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.Л. Музика. – 3-ге вид., перероб. і доп. – К.: «Освіта України», 2009. – 104 с.
6. Наказ Міністерства освіти і науки України №1364 Про проведення Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей у 2017/2018 навчальному році від 10.10.2017.
7. Наказ Міністерства освіти і науки України № 605 Про затвердження Положення про Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей від 18.04.2017
8. Наказ Міністерства освіти і науки України № 1495 Про проведення Всеукраїнської студентської олімпіади у 2016/2017 навчальному році від 09.12.2016.
9. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: Навч. посібник.. – К.: «Центр навчальної літератури», 2006. – С. 174-184; 244-254; 263-266.
10. От реферата к курсовой, от диплома к диссертации: Практическое руководство по подготовке, изложению и защите научных работ / Ю.В. Францифоров, Е.П. Павлова. – М.: Книга сервис, 2004. – 128 с.
11. Подоляк Л.Г. Психологія вищої школи: практикум: навч. посібник / Л.Г. Подоляк, В.І. Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 336 с.
12. Удод Л.В. Мовні кліше в діловому тексті [Текст] / Л.В. Удод // Вивчаємо укр. мову та літературу: наук.-метод. журнал. – 2011. - №11. – С. 21-27.
13. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник / В. М. Шейко. – 5-те вид., стереот. – К.: Знання, 2006. – 307 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

ВІДОМОСТІ

про автора та наукового керівника наукової роботи

« _____ »
(шифр)

Автор

Науковий керівник

1. Прізвище _____

1. Прізвище _____

2. Ім'я (повністю) _____

2. Ім'я (повністю) _____

3. По батькові (повністю) _____

3. По батькові (повністю) _____

4. Повне найменування та
місцезнаходження вищого навчального
закладу, у якому навчається автор

4. Місце роботи, телефон, e-mail

5. Факультет _____

5. Посада _____

6. Курс (рік навчання) _____

6. Науковий ступінь _____

7. Результати роботи опубліковано

7. Вчене звання _____

_____ (рік, місце, назва видання)

8. Результати роботи впроваджено

_____ (рік, місце, форма впровадження)

9. Телефон, e-mail _____

Науковий керівник

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Автор роботи

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Рішенням конкурсної комісії _____

(найменування вищого навчального закладу)

студент(ка) _____ рекомендується для участі у II
(прізвище, ініціали)

турі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з

_____ (назва галузі знань, спеціальності, спеціалізації)

Голова конкурсної комісії _____

_____ (підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

_____ 20 ____ року

ДОВІДКА ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ

У Всеукраїнський оргкомітет конкурсу
студентських наукових робіт
Назва університету, де проводиться II тур

ДОВІДКА ПРО ВПРОВАДЖЕННЯ

результатів наукового дослідження за темою
«.....»

Дослідження було проведене на базі (назва
закладу).... м. Житомира

Результати наукового дослідження було впроваджено в
практику роботи практичних психологів ... (назва бази, ППП практичних
психологів, що відповідали за впровадження).

Отримані при виконанні наукової роботи результати дослідження
..... використані практичними психологами для
розробки рекомендацій, у консультативній роботі
.....

Директор
Назва закладу

ППП директора

АНОТАЦІЯ

У анотації наукової роботи під шифром «_____» зазначаються:

- актуальність, мета, завдання наукової роботи, використана методика дослідження;
- загальна характеристика наукової роботи (структура, обсяг, кількість схем, таблиць, використаних наукових джерел тощо).

У кінці анотації подається набір ключових слів (сталих термінів), що вживаються у науковій роботі та визначають її тематику. Загальна кількість ключових слів повинна становити не менше трьох, але не більше десяти. Ключові слова подаються у називному відмінку, друкуються у рядок, через кому.

Текст анотації повинен бути лаконічним та відображати основний зміст роботи.

НОТАТКИ